

На основі матеріалів НАН України, інституту держави і права імені В.М.Корецького,
Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

ГО «Громадська рада самоврядування» 2000 - 2022 рік

Презентація програми «Шлях до громади»

**Складова частина
Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в
Україні**

- *Територіальна громада – це велика сім'я мешканців, які проживають в населеному пункті і є власниками комунальних ресурсів: бюджету, землі, майна, підприємств, що належать громаді.*
- *Місцеве самоврядування є ПРАВОМ територіальної громади.*
- *Територіальна громада є суб'єктною основою громадянського суспільства.*
- *Територіальна громада міста (н.п.) складається з мікрогромад: будинків, кварталів (вулиць), мікрорайонів.*

Суть проекту «Шлях до громади» - формування структурованих територіальних громад

- Проект створює умови для розвитку громадянського суспільства на основі виконання стет. 1, 3, 5, 7, 8, 140, 143 Конституції України, Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства і розділу «Проблеми, які потребують розв'язання» Концепції Статуту територіальної громади міста Києва (рішення Київради від 20.12.2017 р. № 707/3714).
- Методами реалізації проекту є спільна діяльність активних громадян та фахових спеціалістів щодо виконання пілотних проектів формування мікрогромад кварталів та мікрорайонів.
- Пілотні проекти мають стати частиною Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства на 2021 – 2026 рр.
- **Формування територіальних колективів на рівні мікрогромад будинків, кварталів та громад мікрорайонів (пп. 34, 35 Європейської хартії міст II) забезпечує реальне здійснення принципу субсидіарності (правовий принцип Євросоюзу) і виконання стет. 3, 5, 8, 140, 143 КУ, дає можливість народу здійснювати владу безпосередньо. Що і є основою суті Конституції України.**
- В нашому проекті мікрогромада будинку, кварталу - це не суто господарське утворення!
- Мікрогромада багатоквартирного будинку та кварталу є базовою формою самоорганізації і розвитку спільних ресурсів громади – бюджету, нерухомості, землі, комунальних підприємств.

ВИХОВУЄМО КОЛЕКТИВНОГО ВЛАСНИКА В СКЛАДІ СВОЄЇ МІКРОГРОМАДИ.

Як результат – поява колективної солідарності, робота на спільне благо та розуміння мешканцем його особистої участі в формуванні та подальшій розбудові територіальної громади міста.

**Члени Правління ГО «Громадська рада самоврядування»
Голова Правління**

Микола Сергєєв 095 196 86 89

«Розмір громади не має значення - значення має мета її існування та розумна структура

**Суть проекту «Шлях до громади»
- формування структурованих територіальних громад**

ЧОМУ ПРОЕКТ ПОТРІБЕН МЕШКАНЦЯМ МІКРОГРОМАДИ :

- 1. Заради ПОКРАЩЕННЯ ЖИТТЯ** власного будинку – кварталу - мікрорайону.
- 2. Заради ЕФЕКТИВНОГО СПІЛКУВАННЯ** як всередині мікрогромади, так і назовні з місцевою та центральною виконавчою владою.
- 3. Заради ФІНАНСОВОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ та СПРОМОЖНОСТІ** в реалізації **ВСІХ** планів **РОЗВИТКУ ГРОМАДИ** та її особистості.
- 4. Проект ФОРМУЄ РЕАЛЬНІ ЛІДЕРСЬКІ КОМАНДИ** та залучає до співпраці обізнану більшість мешканців громади.
- 5. Проект РОЗВИВАЄ ГРОМАДЯНСЬКУ ОСОБИСТІТЬ** в кожному долученому мешканцю територіальної мікрогромади.

ВИХОВУЄМО КОЛЕКТИВНОГО ВЛАСНИКА В СКЛАДІ СВОЄЇ МІКРОГРОМАДИ.

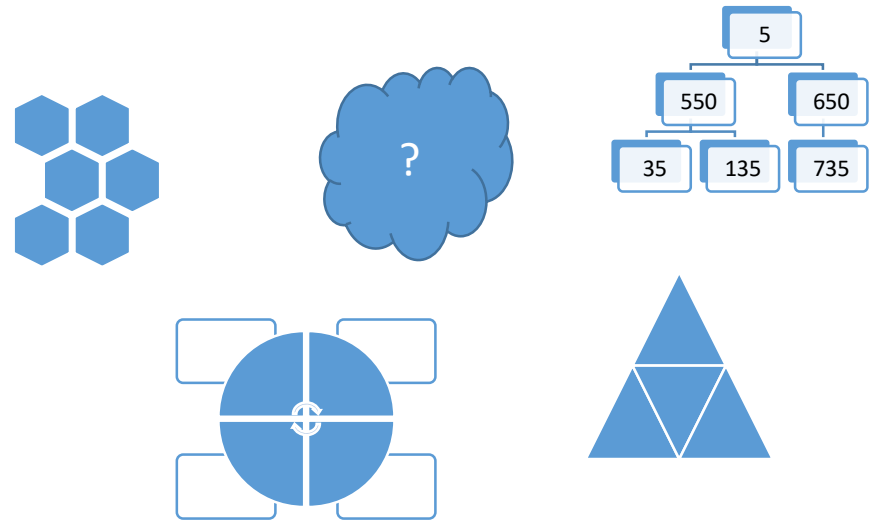
Як результат – поява колективної солідарності, робота на спільне благо та розуміння мешканцем його особистої участі в формуванні та подальшій розбудові територіальної громади міста.

Громадянське суспільство та громадськість ширше поняття від інститутів ГС !

- В Україні до **інститутів громадянського суспільства** відносять:^[1]
- громадські організації,
- релігійні організації,
- благодійні організації,
- професійні спілки та об'єднання професійних спілок,
- творчі спілки,
- асоціації,
- організації роботодавців,
- недержавні засоби масової інформації,
- інші непідприємницькі товариства і установи, легалізовані відповідно до законодавства України
- **інститути громадянського суспільства досить часто позначають таким терміном як «громадськість», але ототожнювати їх не варто, оскільки громадськість є більш ширшим терміном, ніж термін «інститути громадянського суспільства»**^[2].

Основою громадянського суспільства є територіальна громада!

Додаємо поняття – структурована територіальна громада.

1. Цінностями демократії, прав людини, громадянського суспільства та сучасного муніципалізму є: свобода, солідарність, рівність, мораль, альтруїзм, самоорганізація, самодисципліна, субсидіарність, децентралізація.

2. Громадянське суспільство залишатиметься неповноцінним, а місцеве самоврядування декорацією демократії, допоки відповідні цінності та принципи не знайдуть свого усебічного втілення в суспільстві

3. Ці чинники і принципи є актуальною основою для реформ місцевого самоврядування та територіальної організації публічної влади на засадах субсидіарності і децентралізації.

4. Академік Є.Регульський, який поряд із Л.Бальцеровичем ще за життя став легендою польських реформ, визначав такі чинники успіху реформ:

1. Політична воля керівників ...

2. Знання експертів ...

3. Підтримка суспільством ...

4. Кваліфіковані кадри ....

* (Тут і далі цитується монографія: «Місьцеве самоврядування в Україні та зарубіжних державах: порівняльно-правові аспекти» / за редакцією доктора юридичних наук, професора О. В. Батанова, доктора юридичних наук, професора О. В. Марцеляка, доктора юридичних наук, професора А. Берлінгуера. Київ: Вид-во «ОСНОВА», 2020р.).

Чинники успіху реформ:

1. Політична воля керівників ...	ЛІДЕРІВ	ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
2. Знання експертів ...	залучених	ЗАРАДИ РОЗВИТКУ ГРОМАД
3. Підтримка суспільством ...	та підтримка від	ПАРТІЙ і ДЕПУТАТІВ
4. Кваліфіковані кадри	всередині громад та	НА ВСІХ РІВНЯХ ВЛАДИ

Організаційно-просвітницька програма «Шлях до громади»

КОМУ ПОТРІБНА

1. Активним мешканцям.
2. Мешканцям громад.
3. Нинішнім депутатам.
4. Майбутнім депутатам.
5. Політичним партіям.
6. Мікро/малому бізнесу.
7. Середньому бізнесу.
8. Головам ОСББ/ЖБК та членам їх правлінь.
9. Активу та головам громадських організацій.
10. Громадянину України.

ЧОМУ ПОТРІБНА

1. Вміти формувати та розвивати громаду власного будинку, кварталу, мікрорайону, вміти визначати пріоритети.
2. Знати чим опікується актив громади та підтримувати його діяльність, правильно визначати проблеми та пріоритети.
3. Повноцінно представляти інтереси громади, підтримувати актив та опікуватися стратегічними питаннями розвитку свого округу.
4. Бути справжнім представником своєї громади.
5. Виконувати програму розвитку громадянського суспільства.
6. Розвиватися разом з громадою.
7. Бути фундаторами в своїх громадах.
8. Мати максимально обізнану підтримку всіх верств населення квартальної громади та всіх мешканців будинків.
9. Ефективно виконувати завдання організації в громадах кварталів та мікрорайонів, мати максимальну підтримку власних програм.
10. Виконувати Конституцію України.

Програма «Шлях до громади»

КОМУ ПОТРІБНА

1. Активним мешканцям.
2. Мешканцям громад.
3. Нинішнім депутатам.

ЧОМУ ПОТРІБНА

1. Вміти формувати та розвивати громаду власного будинку, кварталу, мікрорайону, вміти визначати пріоритети.
2. Знати чим опікується **актив громади та підтримувати його діяльність**, правильно визначати проблеми та пріоритети.

1. Заради покращення життя власного кварталу.
2. Заради ефективного спілкування всередині мікрогромади.
3. Заради фінансової незалежності планів та фінансової спроможності квартальної мікрогромади.
4. Вибудовуємо колективного власника.
5. Формує лідерські команди які спираються на свідому меншість, залучаючи обізнану більшість.

РЕЗУЛЬТАТ – поява колективної солідарності, робота на спільне благо, розуміння мешканцем мікрогромади його особистої участі.

Завершальна частина реформи децентралізації
та основа Національної стратегії
сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні

СКЛАДОВІ БЛОКИ ПРОГРАМИ «ШЛЯХ ДО ГРОМАДИ»

БЛОК ПЕРШИЙ Концепція

Структурована
територіальна громада

БЛОК ДРУГИЙ Навчальна програма

ФОРМУВАННЯ МІКРОГРОМАДИ

БЛОК ТРЕТІЙ Практичний курс програми

СІМ КРОКІВ
ФОРМУВАННЯ МІКРОГРОМАДИ

Основа програми:

- Конституція України
- Законодавство України
- Європейська Хартія міст II
- Наукові видання , статті
- Рішення законодавчих органів
- Додаток №1 Концепція МС Київ
- Монографія «Міське самоврядування в Україні та зарубіжних державах: порівняльно-правові аспекти
- Інше...

*... мова йде про інтереси та взаємодію (інтерації),
взаємний вплив мешканців або їх груп в громаді як
безперервний діалог з питань місцевого значення та
місцевого життя.*

Олександр Батанов

БЛОК ПЕРШИЙ
Концепція
СТРУКТУРОВАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

1. В Концепції реалізується суть ст. 5 КУ на безпосереднє здійснення влади громадою (рівень будинку, кварталу, мікрорайону) а також ст. 140 КУ, що: **«місцеве самоврядування є правом територіальної громади», яка самостійно визначає структуру громади для здійснення місцевого самоврядування та здійснює стратегічне планування її розвитку.**
2. В Концепції пропонується структура територіальної громади, яка складається з системи мікрогромад: **будинків (вулиць), кварталів, мікрорайонів.** Кожна громада має свій Статут (або договір про спільну діяльність), де визначені повноваження і відповідальність виборних органів громади та її членів.
3. Влада в районі міста здійснюється безпосередньо територіальною громадою і через органи місцевого самоврядування (ст. 5 КУ). **Територіальна громада району складається з асоціації громад мікрорайонів (кварталів). *****
4. Концепція вказує на необхідність участі органів місцевого самоврядування у формуванні мікрогромад та територіальної громади в цілому, як частині міської програми Сприяння розвитку громадянського суспільства.

МЕТА

сьогодні

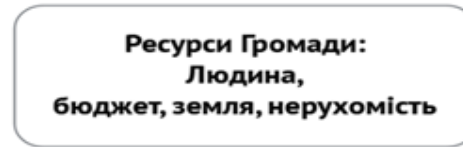

ЧЛЕН ГРОМАДИ

Пасивний споживач, відчужений
від колективної власності
Об'єкт управління

Реалізація в життя
ст. ст. 5, 140–146
КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ:
«Місцеве самоврядування
здійснюється територіальною
громадою»

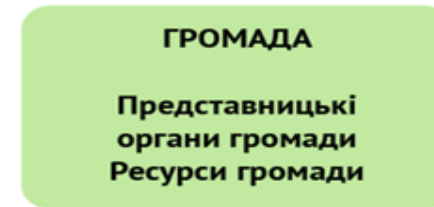

завтра

ЧЛЕН ГРОМАДИ

Громадянин, господар
Учасник управління
справами і ресурсами громади

Основа територіальної громади – Людина, Громадянин, жителі села, селища, міста

БЛОК ДРУГИЙ Навчальна програма

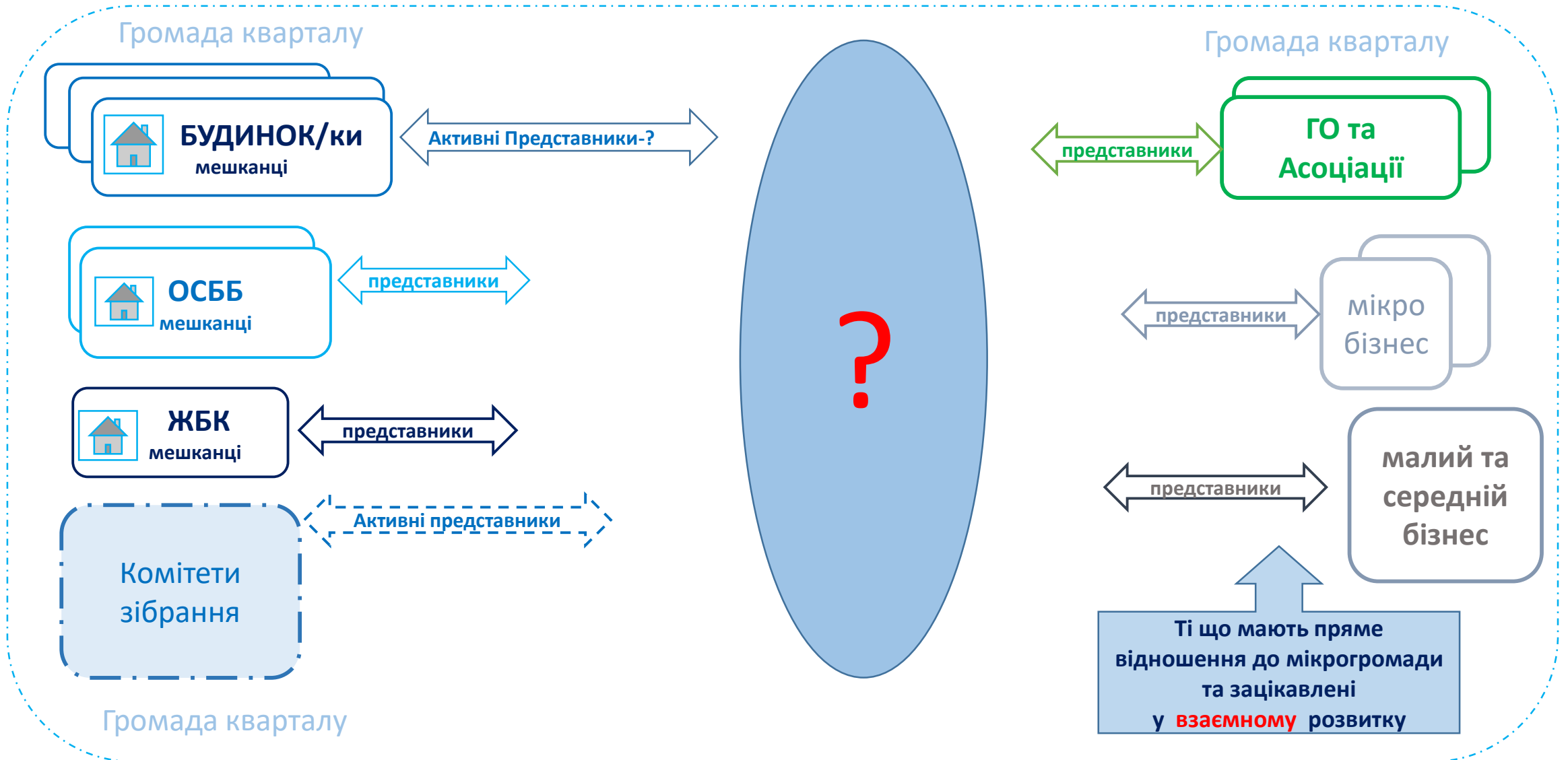
ФОРМУВАННЯ МІКРОГРОМАДИ

1. Навчальна частина розкриває механізм формування активу мешканців.
2. Дає юридичні та фінансові знання з розвитку квартальної мікрогромади.
3. Розкриває можливості мікрогромади та інструменти їх реалізації.

Фактори що заважають розбудові системно структурованих громад та знецінюють децентралізацію :

1. Складність знаходження активних, відносно вільних та здібних до громадської роботи людей.
2. Складність організації скоординованої діяльності активу мікрогромад по часу, по спроможності, по місцю спілкування та організації періодичних зборів.
3. Відсутність системних знань та досвіду з питань самоврядності.
4. Складність «входу» в систему МС та невизначеність «початкової лінії» формування основи мікрогромади .
5. Невизначеність законодавства на громадянське суспільство, на громади.
6. Незацікавленість державних органів (відсутня функція) в розвитку основи громадянського суспільства – системної територіальної громади.
7. Низький процент активних та спроможних. На даний час, в силу низки негативних причин, процент спроможних та вмотивовано активних громадян складає близько 0,1% - 0,3% . Для розбудови системної демократії потрібний процент активних та обізнаних мешканців має складати від 3-5 відсотків.
8. Відсутність механізму субсидіарної відповідальності, як наслідок – неучасть громадськості в вирішенні питань місцевого значення.
9. На сходах громадської участі в розбудові суспільства та держави саме громади (громадяне) стримуються органами влади на трьох нижчих щабелях: інформування, маніпулювання – та так звана «психотерапія» , а загалом – НЕУЧАСТЬ.

Структура взаємодії кварталу / мікрорайону на даний час

Форма громадської спілки допомагає обійти складнощі стартового періоду та фактори які заважають розбудові системно структурованих громад

1. Форма громадської спілки використовується виключно з метою полегшення організаційного процесу просвітництва та формування активної основи мікроромлади.
2. Використовується як правова основа активу мешканців для розбудови системної мікроромлади, всередині громади та в структурі територіальної громади міста.
3. Забезпечує полегшення демократичної точки входу та визначення «лінії старту».
4. Можливість використовувати позитивне «сприяння влади» та допомогу свідомого бізнесу, відразу з моменту початку участі у програмі.
5. Можливість полегшеного створення та використання грантів на стимулювання знань та волонтерство активу.

Громадська спілка — вид організаційно-правової форми, [громадське об'єднання](#), засновниками якого є [юридичні особи](#) приватного права, а членами (учасниками) можуть бути юридичні особи приватного права та [фізичні особи](#).

Одна з організаційно-правових форм громадських об'єднань.

Громадська спілка зі статусом юридичної особи є непідприємницьким товариством, основною метою якого не є одержання прибутку.

Засновниками громадської спілки - можуть бути юридичні особи приватного права, у тому числі громадські об'єднання зі статусом юридичної особи. Кількість засновників громадського об'єднання не може бути меншою, ніж дві особи.

Засновниками громадської спілки не можуть бути юридичні особи приватного права, єдиним засновником яких є одна і та сама особа.

Повноваження засновника громадського об'єднання закінчуються після прийняття рішення про реєстрацію або прийняття повідомлення про утворення громадського об'єднання..

Членами (учасниками) громадської спілки можуть бути юридичні особи приватного права, у тому числі громадські об'єднання зі статусом [юридичної особи](#), фізичні особи, які досягли 18 років та не визнані судом недієздатними.

Закон України від 22.03.2012 року № 4572-VI [«Про громадські об'єднання»](#)

Повноваження мікрогромади та інструменти реалізації можливостей завдяки формі - громадська спілка кварталу

ПОВНОВАЖЕННЯ повністю або частково

1. Погодження використання землі на території кварталу та мікрорайону.
2. Благоустрій території та архітектурно-просторове планування території.
3. Ремонт будинків - самостійно та спільно з місцев.владою.
4. Організація безпеки членів громади, створення добровільних народних дружин (волонтерських).
5. Організація дозвілля дорослих та дітей, розвиток спорту.
6. Опікування здоров'ям та пенсіями всіх верств населення кварталу.
7. Встановлення режиму роботи підприємств, що надають послуги членам громади.
8. Управління (участь) комунальним майном що належить територіальній громаді.
9. Формування планів соціально економічного та культурного розвитку кварталу-мікрорайону, контроль за виконанням бюджету територіальної громади.
10. Сприяння розвитку мікро-малого бізнесу серед мешканців громади та на її території.

ІНСТРУМЕНТИ виконання повноважень

1. Дієвий, демократичний СТАТУТ мікрогромади.
2. Збори та делеговані представники, правління, виконком або управитель... - визначає Статут ГС.
3. Паспорт квартальної громади.
4. Бюджет та власний фінансовий ресурс на виконання повноважень.
5. Фонди планових та капітальних ремонтів, фонди розвитку.
6. Суспільний комунікаційний простір громади (СКП).
7. Внутрішні ЗМІ громади (сайт, чати та соцмережи)

8. Копії документів на землю, для розуміння власності та в якому проектному стані вона знаходиться згідно Генерального плану розвитку міста.
9. Плани розвитку мікрогромади кварталу на наступні 2-5-10 років.
10. Плани благоустрою та архітектурно просторового планування території на 2-5-10 років.
11. Налагоджені стосунки з владою та активом сусідніх громад, з партіями та організаціями, з бізнесом.
12. Можливі ОСН будинків (Згідно ЗУ «Про ОСН») – як інструмент взаємодії з міською радою , (МЗС).

Сучасна система кварталу / мікрорайону

НЕУЧАСТЬ громадськості території кварталу/мікрорайону

Система ГРС - Громадська спілка кварталу / мікрорайону

орієнтовна та максимально бажана **системна участь громадськості території** кварталу/мікрорайону

**БЛОК ТРЕТІЙ
ПРАКТИЧНИЙ КУРС**

**СІМ КРОКІВ
ФОРМУВАННЯ МІКРОГРОМАДИ**

КРОК ПЕРШИЙ

Попередній аналіз стану кварталу/мікрорайону,
організація просвітницько-навчальної програми

КРОК ДРУГИЙ

Підготовка та проведення опитування мешканців,
Виділення активних груп, аналіз опитування з визначенням пріоритетних
проблемних питань

КРОК ТРЕТІЙ

Формуємо основу мікрогромади, реєструємо громадську
спілку та організуємо суспільно-комунікаційний простір
мікрогромади

КРОК ЧЕТВЕРТИЙ

Організація просвітницької діяльності активу, організація
навчання створенню ОСББ та формуванню активу громади
кварталу

КРОК П'ЯТИЙ

Створення та реєстрація ОСББ в окремих будинках кварталу,
формування принципів діяльності керівних та
представницьких органів ГС, в разі необхідності формуємо
власні ОСН громади (Згідно ЗУ «Про ОСН»)

КРОК ШОСТИЙ

Навчання формуванню та виконанню планів соціально-
економічного розвитку кварталу(мікрорайону), бюджетів
ОСББ, спільного бюджету та фондів мікрогромад

КРОК СЬОМИЙ

Розвиваємо громаду до стану сталого розвитку
Даний крок реалізується завдяки співпраці активу громади, мешканців та за
підтримки бізнесу та влади

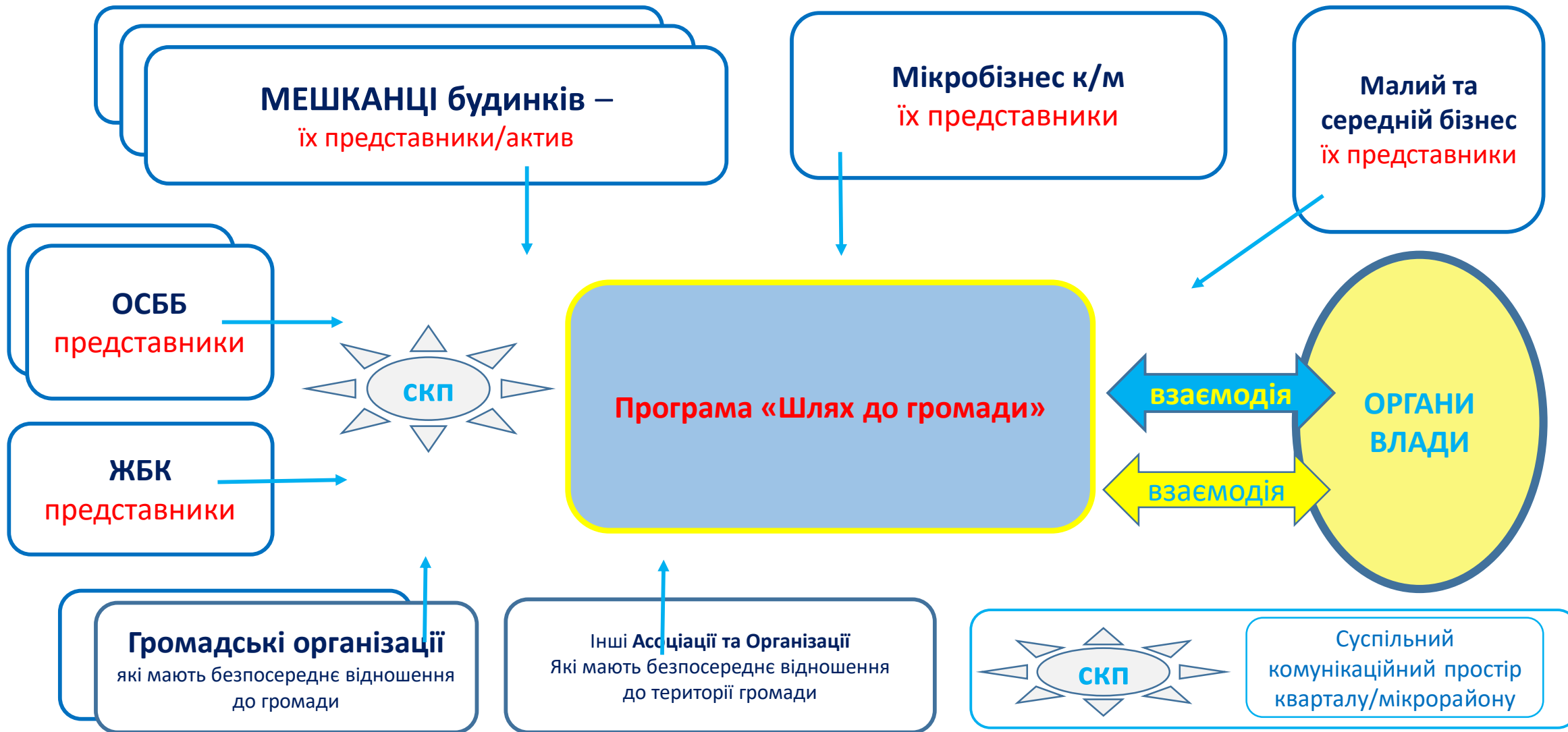
Сучасна система кварталу / мікрорайону

НЕУЧАСТЬ громадськості території кварталу/мікрорайону

Система – Громада - Рада - Самоврядування (ГРС)

Максимально бажана та нескладна системна участь мешканців кварталу у спільних справах

Система ГРС. Громадськість – Рада - Самоврядування

Громадська спілка кварталу / мікрорайону

1. **СТАТУТ - основа демократичної взаємодії, управління та розвитку.**
2. **Рада та суспільні договори, виконавча структура.**
3. **Паспорт громади як основа матеріального обліку та відповідальності.**
4. **Рахунки, бюджети та власні фонди розвитку громади на рік - 5 – 10 - 15 років.**
5. **Соціально - економічні та спортивно-культурні плани розвитку громади, особистої участі мешканців, залучення фундаторів та бізнесу.**
6. **Архітектурно - просторові плани розвитку та забудови території.**
7. **ЗМІ громади – соціальні мережі, чати, сайти, газета, інше...**
8. **Суспільно - комунікаційний простір.**

квартал - від 1 тис. до 5 тис. мешканців
мікрорайон - до 20 тис. мешканців

Головні теми
які розглядаються та практично втілюються програмою:

1. Самоврядування, стст.3;5;7;8;140;143 Конституція України, Європейська Хартія міст II, Закони України (відносно місцевого самоврядування), юридичні особливості існування громадянського суспільства та територіальної громади. Особливості законодавства про ОСББ та ОСН.
2. Форми демократичної взаємодії, голосування, субсидіарність та партисипація .
3. Розвиток внутрішньої комунікація в мікрогромаді - почуй, зрозумій, вчись та навчай, підтримай, спілкуйся, долучай, пропонуй, мотивуй, управляй, виконуй, контролюй...
4. ЗМІ мікрогромади. Чати та соціальні мережі мікрогромади. Суспільно-комунікаційний простір - ХАБ громади.
5. Статут, спільний договір, структура громади, паспорт громади.
6. Бюджети мікрогромади, фонди мікрогромади та їх примноження.
7. Плани соціально-економічного та культурно-спортивного розвитку мікрогромади.
8. Архітектурно-просторові плани розвитку території.
9. Піклування про незахищені верстви населення та робота з несвідомими громадянами.
10. Юридичний захист, безпека мешканців мікрогромади та територіальна оборона.

СКП - Спільний Комунікаційний Простір мікроромлади «Хаб» квартальної громади

Використовуємо досвід квартального менеджменту Берліну

Spandauer Neustadt

The Neighborhood Management area "Spandauer Neustadt" is north of the old town of Spandau. It is situated between Falkenbergstrasse and Neuenhofer Strasse and bordered by Ackermannstrasse to the west and the building complex of the Spandau Hospital between Lichtenhagen and Neue Bergstrasse to the north. To the north-east, the area is bound by Neuenhofer Strasse and Schönewaldstrasse.

Neighborhood Management
Spandauer Neustadt
Kornblum 7
10585 Berlin
Phone: +49 (0)30 30832238
neighbor@spandauer-neustadt.de
www.nkm-spandauer-neustadt.de

The area is mainly characterized by 19th-century style buildings in a perimeter block structure with 4 to 5 story buildings. The business and shopping street Schönewaldstrasse, the extended green area of the "Kornblum" with a number of playgrounds and the "Luther Church" with the "Lutherplatz" together form the center of the area. The inner area between Neuenhofer Strasse and Schönewaldstrasse heads with medium need for interventions. The unemployment rate is high with 10.3%, whereas long-term unemployment is very high, and almost half of the residents (56.7%) receive state aid. The challenging social situation many people living in the "Neustadt" find themselves in is also indicated by the large number of isolated households (28.2%), child poverty (over 10% use subsidized learning fee

СКП – це зручність та доступність, малозатратність та волонтерство, Інформаційність та відкритість.

Спільний Комунікаційний Простір – це невелике приміщення - (одна велика кімната та одна-дві невеликі), що зручно розташоване на території кварталу, в якому зустрічаються та спілкуються групи мешканців громади.

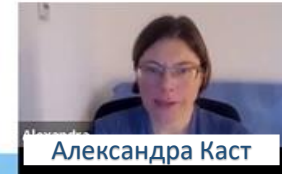
Використовується:

- для зустрічей та зібрань громади; для занять по інтересам; для обговорення спільних питань; для консультаційної допомоги; для вільного спілкування;...

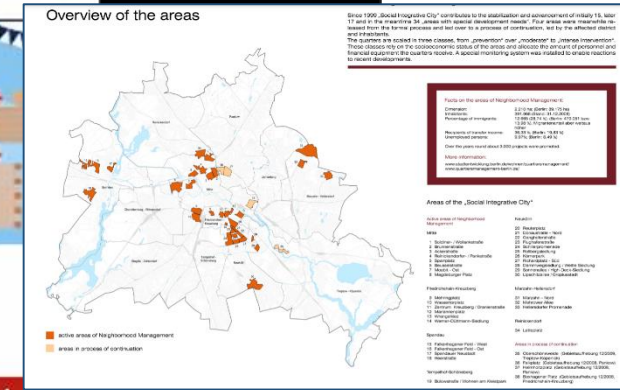
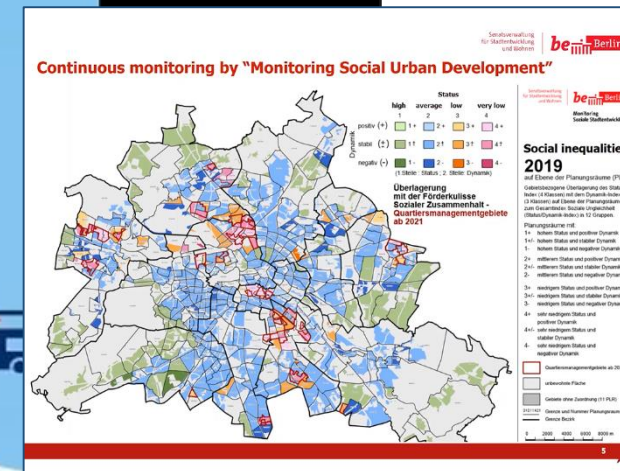
Квартальний менеджмент Берлина пілотні проекти та СКП

Senatsverwaltung
für Stadtentwicklung
und Wohnen

be **berlin**

Александра Каст

Berlin Neighbourhood Management and "Social Cohesion"

Senate Department for Urban Development and Housing Berlin | Division IV B – Neighbourhood Management | Alexandra Kast

Система - Громада Рада Самоврядування (ГРС) - Громадська спілка кварталу

Максимально бажана та нескладна системна участь мешканців кварталу у спільних справах громади

Повноваження мікрогромади та інструменти реалізації можливостей завдяки формі - громадська спілка кварталу

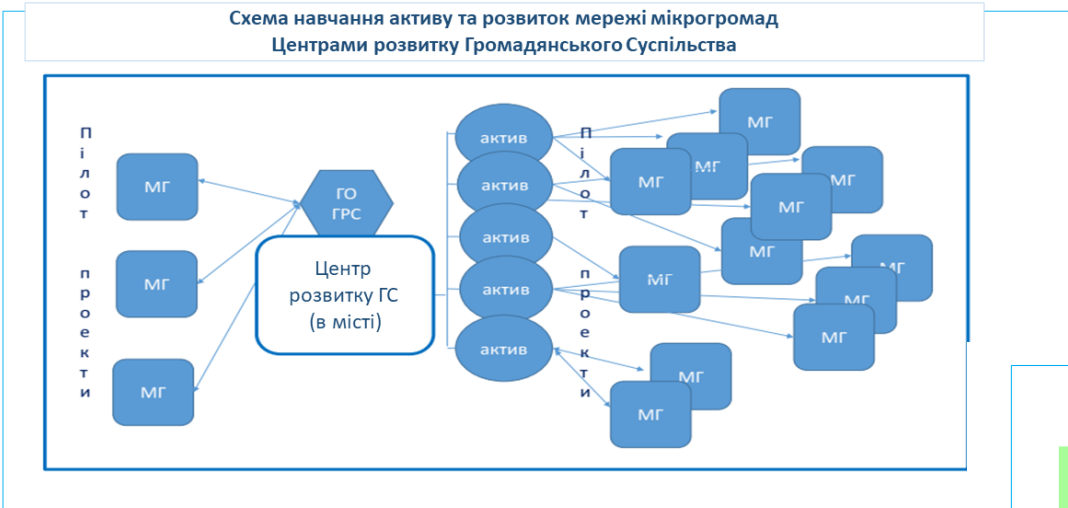
ПОВНОВАЖЕННЯ повністю або частково

1. Погодження використання землі на території кварталу та мікрорайону.
2. Благоустрій території.
3. Ремонт будинків - самостійно та спільно з місцев.владою.
4. Організація безпеки членів громади, створення добровільних народних дружин (волонтерських).
5. Організація дозвілля дорослих та дітей, розвиток спорту.
6. Опікування здоров'ям та пенсіями всіх верств населення кварталу.
7. Встановлення режиму роботи підприємств, що надають послуги членам громади.
8. Управлінні майном що належить територіальній громаді.
9. Формування планів соціально економічного та культурного розвитку кварталу-мікрорайону, (району, міста), контроль за виконанням бюджету територіальної громади.
10. Сприяння розвитку мікро-малого бізнесу серед мешканців громади та на її території.

ІНСТРУМЕНТИ виконання повноважень

1. Дієвий, демократичний СТАТУТ мікрогромади.
2. Збори та делеговані представники, правління, виконком або управитель... - визначає Статут ГС.
3. Паспорт квартальної громади.
4. Бюджет та власний фінансовий ресурс на виконання повноважень.
5. Фонди планових та капітальних ремонтів, фонди розвитку.
6. Суспільний комунікаційний простір громади (СКП).
7. Внутрішні ЗМІ громади (сайт, чати та соцмережи)
8. Копії документів на землю, для розуміння власності та в якому проектному стані вона знаходиться згідно Генерального плану розвитку міста.
9. Плани розвитку мікрогромади кварталу на наступні 2-5-10 років.
10. Плани арх.просторового планування території на 2-5-10 років.
11. Налагоджені стосунки з владою та активом сусідніх громад, з партіями та організаціями, з бізнесом.
12. Можливі ОСН будинків (Згідно ЗУ «Про ОСН») – як інструмент взаємодії з міською радою , (МЗС).

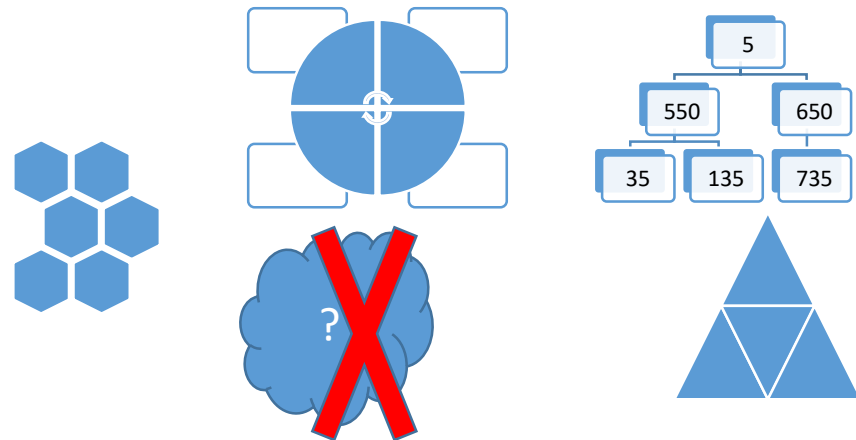
Механізм поширення проектів в територіальній громаді міста 3x3

Основою громадянського суспільства є територіальна громада!

Ми додали одне поняття – структурована територіальна громада !

Право на самоврядування

Головне ЗДОБУТТЯ програми для мешканців та активу:

Завдяки скоординованій та свідомій діяльності активу мешканців, громада кварталу/мікрорайону набуває можливість подальшого сталого розвитку.

ВИСНОВКИ - Програма розроблена задля формування структурованих територіальних громад.

1. Програма надає мешканцям економічно вільний механізм розвитку своєї громади.
2. Надає можливість створювати власні фонди задля виконання планів розвитку мікрогромади.
3. Програма мотивує мешканців самостійно втілювати Концепцію, стимулює їх к розвитку своїх мікрогромад.

**Реалізація визначених завдань є основою перевтілення статистичної маси мешканців
в структуровану територіальну громаду міста.**

**Шлях втілення програми - через реалізацію пілотних проектів,
аналіз та мультиплікацію досвіду.**

**Створюємо основу розвитку основи громадянського суспільства – територіальних громад
та людино-родино центризму.**

Програма «Шлях до громади»

БЛОК ПЕРШИЙ
КОНЦЕПЦІЯ
СТРУКТУРОВАНА
ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

БЛОК ДРУГИЙ
Навчальна програма
ФОРМУВАННЯ МІКРОГРОМАДИ

БЛОК ТРЕТІЙ
ПРАКТИЧНИЙ КУРС
СІМ КРОКІВ ФОРМУВАННЯ
МІКРОГРОМАДИ

Програма є завершальною частиною реформи децентралізації та основною частиною Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні

Програма розроблена ГО «Громадська рада самоврядування» на протязі 2017-2021 років на основі сучасних наукових поглядів та матеріалів фахових науковців, викладачів, юристів, спеціалістів з конституційного права та місцевого самоврядування, з використанням досвіду та практики місцевого самоврядування в зарубіжних державах.

Щира подяка Віталію Комову, Олександрю Батанову, Олександрю Вуйціку та колективу Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України за участь, підтримку та сприяння.

ГО Громадська рада самоврядування 2001-2021 код 25895759
р/с UA723510050000026003879061953 АТ «УКРСИББАНК»
тел. +38 095 1968689 e-mail: niksergeev747@gmail.com